

**Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* programmas vadlīnijas
profesionālās ievirzes mūzikas izglītības iestādēs
(stundu skaits 140)**

I. Ievads

1. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* vadlīnijas (turpmāk – Vadlīnijas) ir visu profesionālās ievirzes mūzikas izglītības programmu sastāvdaļa. Vadlīnijās aprakstīti mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* mērķi, uzdevumi un mācību saturs, no kura izriet noslēguma prasības. Vadlīnijas veidotas, lai noteiktu mācību priekšmeta saturu un palīdzētu pedagogiem sastādīt savas mācību priekšmeta programmas.
2. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* apjoms ir 140 mācību stundas. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* saturs nodrošina saikni starp mācību priekšmetiem *Mūzikas mācība*, *Solfedžo*, *Instrument spēle* un citiem mācību priekšmetiem, kā arī priekšnoteikumus apgūto zināšanu un prasmju daudzveidīgai lietošanai.

II. Mācību priekšmeta mērķis

3. Radīt audzēkņos vēlēšanos klausīties dažādu stilu un žanru mūziku, kā arī sniegt tās pilnvērtīgai uztverei nepieciešamās zināšanas, iemaņas un prasmes.

III. Mācību priekšmeta uzdevumi

4. Veidot izpratni par mūzikas vēsturisko stilu attīstību, konkrēta komponista un laikmeta, kā arī tautas tradīciju un tradicionālās mūzikas (folkloras) kontekstā.
5. Iepazīt mūzikas žanrus, izteiksmes līdzekļus un to lomu mūzikas satura un tēla veidošanā.
6. Iemācīt saklausīt, analizēt un raksturot mūziku, balstoties uz iegūtajām zināšanām un dzirdes priekšstatiem.
7. Nodrošināt muzikāli radošo darbību.

IV. Obligāti apgūstamais mācību priekšmeta saturs

8. Mūzikas izteiksmes līdzekļu darbība un sadarbība mūzikas satura un tēla veidošanā.
9. Cilvēka balss tipi un mūzikas instrumenti (stīgu, taustiņ, pūšam un sitaminstrumenti).
10. Mūzikas žanri (akcentējot izvērsto formu žanrus).
11. Mūzikas vēsturiskie stili un laikmeti, izcilākie komponisti.
12. Latvijas tradicionālā mūzika.
13. Mūzikas dzīve Latvijā (latviešu mūzikas klasiķi, mūsdienu latviešu komponisti).

14. Mūzikas uztvere pēc dzirdes, atpazīstot obligātās muzikālās tēmas:

9.3.1	Dž. Kačīni	<i>Ave Maria</i> ,
9.3.2	G.F. Hendelis	oratorija <i>Mesija</i> , 2. daļa, koris <i>Hallelujah</i> ,
9.3.3	J.S. Bahs	Svīta orķestrim Nr.3, <i>Ārija</i> ,
9.3.4	Š.Guno	<i>Ave Maria</i> (J. S. Baha LTK I, Prelūdija C-dur),
9.3.5	J.S. Bahs	Tokāta un fūga d– moll ērģelēm, Tokāta,
9.3.6	A. Vivaldi	vijoļkoncertu cikls <i>Cetri gadalaiki</i> , koncerts <i>Pavasaris</i> , 1 daļa,
9.3.7	J. Haidns	simfonija Nr. 94, 2. daļa,
9.3.8	J. Haidns	stīgu kvartets op.76, C-dur, 2. daļa,
9.3.9	V.A. Mocarts	Rekviēms, <i>Lacrimosa</i> ,
9.3.10	V.A. Mocarts	sonāte klavierēm A-dur, K. 331, 3. daļa,
9.3.11	V.A. Mocarts	serenāde orķestrim <i>Mazā nakts mūzika</i> , 1. daļa,
9.3.12	V.A. Mocarts	opera <i>Burvju flauta</i> , 3. cēliens Papageno un Papagenas duets,
9.3.13.	V.A. Mocarts	simfonija Nr. 40, K. 550, 1. daļa, G. p.,
9.3.14	L. van Bēthovens	skaņdarbs klavierēm <i>Elīzei</i> ,
9.3.15	L. van Bēthovens	sonāte klavierēm op. 27, nr. 2, 1. daļa,
9.3.16	L. van Bēthovens	simfonija Nr. 5, 1. daļa, G. p.,
9.3.17	L. van Bēthovens	simfonija Nr. 9, 4. daļa, <i>Oda priekam</i> ,
9.3.18	Dž. Rosīni	opera <i>Vilhelms Tells</i> , uvertīra, Vilhelma Tella tēma ,
9.3.19	Dž. Rosīni	opera <i>Seviļas bārdzinis</i> , 1. cēliens, Figaro kavatīne,
9.3.20	N. Paganīni	<i>Kaprīze vijolei</i> , Nr. 24, a-moll,
9.3.21	K.M. Vēbers	opera <i>Burvju strēlnieks</i> , 3. cēliens, <i>Mednieku koris</i> ,
9.3.22	F. Mendelszons	mūzika teātra izrādei <i>Sapnis vasaras naktī</i> , <i>Kāzu maršs</i> ,
9.3.23	F. Šūberts	<i>Ave Maria</i> ,
9.3.24	F. Šūberts	<i>Serenāde</i> balsij un klavierēm,
9.3.25	R. Šūmanis	cikls klavierēm <i>Bērnu ainas</i> , <i>Sapņojums</i> ,
9.3.26	F. Šopēns	sonāte klavierēm b-moll, 3. daļa,
9.3.27	F. Lists	<i>Ungāru rapsodija</i> klavierēm Nr. 2,
9.3.28	J. Štrauss	valsis <i>Pie skaistās zilās Donavas</i> ,
9.3.29	Dž. Verdi	opera <i>Rigoletto</i> , 3. cēliens, <i>Hercoga dziesmiņa</i> ,
9.3.30	Dž. Verdi	opera <i>Traviata</i> , 1. cēliens, <i>Galda dziesma</i> ,
9.3.31	Dž. Verdi	opera <i>Aīda</i> , 2. cēliens, <i>Triumfa maršs</i> ,
9.3.32	R. Vāgners	opera <i>Valkīra</i> , 3. cēliens, <i>Valkīru lidojums</i> ,
9.3.33	R. Vāgners	opera <i>Loengrīns</i> , 3. cēliens, <i>Kāzu koris</i> ,
9.3.34	Ž. Bizē	opera <i>Karmena</i> , 1. cēliens, <i>Habanēra</i> ,
9.3.35	Ž. Bizē	opera <i>Karmena</i> , 2. cēliens, <i>Eskamilio kuplejas</i>
9.3.36	J. Brāmss	<i>Ungāru deja</i> Nr. 5,
9.3.37	E. Grīgs	1. svīta orķestrim <i>Pērs Gints</i> , <i>Rīts</i> ,
9.3.38	K. Sensānss	instrumentālais cikls <i>Dzīvnieku karnevāls</i> ,

9.3.39	M. Ravēls	<i>Gulbis,</i>
9.3.40	N. Rimskis-Korsakovs	<i>Bolero</i> simfoniskajam orķestrim, opera <i>Pasaka par caru Saltanu</i> , <i>Kamenes lidojums</i>
9.3.41	M. Musorgskis	cikls klavierēm <i>Izstādes gleznas</i> , <i>Pastaiga</i> ,
9.3.42	S. Prokofjevs	balets <i>Romeo un Džuljeta</i> , 1. cēliens, <i>Bruņinieku deja</i> ,
9.3.43	E. L. Vēbers	Rekviēms, <i>Pie Jesu</i> ,
9.3.44	A. Jurjāns	latviešu tautasdziesmas <i>Pūt, vējiņi!</i> apdare korim,
9.3.45	J. Vītols	kora balāde <i>Gaismas pils</i> ,
9.3.46	E. Dārziņš	<i>Melanoliskais valsis</i> simfoniskajam orķestrim,
9.3.47	J. Ivanovs	koncerts čellam un orķestrim, 2. daļa,
9.3.48	P. Plakidis	Trio flautai, čellam un klavierēm <i>Veltījums Haidnam</i> ,
9.3.49	P. Vasks	<i>Ainava ar putniem</i> flautai solo,
9.3.50	M. Brauns	latviešu mesa <i>Saule, Pērkons, Daugava</i> korim ar pavadījumu

15. Papildus obligātām tēmām, skolas var priekšmeta saturā apskatīt citas ieteicamās muzikālās tēmas (1.pielikums)

V. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* apguves secība

16. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* apguves secību var veidot pedagogs, izvēloties vai nu tematisko, vai nu stilistisko, vai nu hronoloģisko apgūstamās vielas izklāsta principu, vadoties pēc audzēkņu vecuma un uztveres īpatnībām. To paredz katras skolas individuāli izstrādātajās mācību priekšmetu autorprogrammās.

VI. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* noslēguma prasības

17. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* noslēguma prasības sastāda katra skola individuāli, un tās tiek sastādītas, balstoties uz iepriekš minēto mācību saturu.

**Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* programmas vadlīnijas
profesionālās ievirzes mūzikas izglītības iestādēs**

Ieteicamo muzikālo tēmu saraksts

1.	sekvenca <i>Dies Irae</i> (vairākos variantos),
2. G. F. Hendelis	svīta klavīram d-moll (HWV 437), <i>Sarabanda</i> ,
3. J. S. Bahs	svīta orķestrim Nr. 2, <i>Badinērija</i> ,
4. J. Haidns	simfonija Nr. 101, 2. daļa,
5. J. Haidns	oratorija <i>Gadalaiki</i> , 1. daļa, Sīmaņa ārija,
6. J. Haidns	simfonija Nr. 103, 1. daļa, Ievads un G. p.,
7. V. A. Mocarts	koncerts klavierēm un orķestrim C dur, K. 476,
2. daļa
8. V. A. Mocarts	simfonija Nr. 40, K. 550, 3. daļa,
9. L. van Bēthovens	simfonija Nr.7, 2. daļa,
10. F. Šūberts	solo dziesma <i>Forele</i> balsij un klavierēm,
11. F. Šopēns	Noktirne klavierēm Es-dur op. 9, Nr. 2,
12. F. Šopēns	Polonēze klavierēm A-dur op. 40, Nr. 1,
13. J. Brāmss	<i>Šūpļa dziesma</i> balsij un klavierēm,
14. F. Lists	Trīs noktirnes <i>Mīlas sapņi</i> klavierēm, noktirne Nr. 3,
15. E. Grīgs	1. svīta orķestrim <i>Pērs Gints</i> , Nr.4 <i>Kalnu karaļa alā</i> ,
16. E. Grīgs	2. svīta orķestrim <i>Pērs Gints</i> , Nr. 4
<i>Solveigas dziesma</i> ,
17. E. Grīgs	koncerts klavierēm un orķestrim, 1. daļa, G. p.,
18. E. Grīgs	skaņdarbs klavierēm <i>Rūķīšu gājieni</i> ,
19. Dž. Pučīni	opera <i>Toska</i> , 3. cēliens, Kavaradosi ārija,
20. P. Maskanji	opera <i>Zemnieka gods</i> , <i>Intermeco</i> ,
21. S. Franks	<i>Messe à trois voix</i> op. 12, <i>Panis Angelicus</i> ,
22. M. Musorgskis	cikls klavierēm <i>Izstādes gleznas</i> , <i>Pastaiga</i> ,
23. P. Čaikovskis	balets <i>Gulbju ezers</i> , 2. cēliens, <i>Mazo gulbīšu deja</i> ,
24. P. Čaikovskis	balets <i>Riekstkodis</i> , 2. cēliens, <i>Ziedu valsis</i> ,
25. P. Čaikovskis	koncerts klavierēm un orķestrim Nr.1, 1. daļa, G. p.,
26. P. Čaikovskis	cikls klavierēm <i>Gadalaiki</i> , <i>Jūnijs</i> ,
27. S. Rahaņinovs	koncerts klavierēm un orķestrim nr.2, 1.daļa, G. p.,
28. S. Prokofjevs	simfonija nr.1, 3. daļa,
29. K. Orfs	skatuviskā kantāte <i>Carmina burana</i> , <i>O fortūna</i> ,
30. Dž. Gēršvins	opera <i>Porgijs un Bessa</i> , 1. cēliens, <i>Summertime</i> ,
31. L. Bernsteins	mūzikls <i>Vestsaidas stāsts</i> , 1. cēliens, <i>Tonight</i> ,
32. D. Mijo	cikls divām klavierēm <i>Skaramušs</i> , <i>Brazīļjēra</i> ,
33. A. Pjaccolla	<i>Libertango</i> akordeonam,
34. A. Jurjāns	simfoniskā svīta <i>Latvju dejas</i> , 1. daļa, <i>Jandāls</i> ,
35. A. Jurjāns	simfoniskā svīta <i>Latvju dejas</i> , 3. daļa, <i>Nabagu deja</i> ,
36. A. Jurjāns	kantāte <i>Tēvijai</i> , pamattēma,

37. J. Vītols	kora balāde <i>Beverīnas dziedonis</i> ,
38. E. Dārziņš	solo dziesma <i>Teici to stundu, to brīdi</i> balsij
un klavierēm,
39. E. Melngailis	kora dziesma <i>Jāņuvakars</i> ,
40. J. Mediņš	svīta orķestrim Nr.1, <i>Ārija</i> ,
41. J. Mediņš	<i>Daina</i> Nr. 6 klavierēm,
42. A. Kalniņš	skaņdarbs klavierēm <i>Rudens</i> ,
43. L. Garūta	kantāte <i>Dievs, Tava zeme deg!</i> , pamattēma,
44. L. Garūta	kantāte <i>Dievs, Tava zeme deg!</i> , Tēvreize,
45. M. Zariņš	<i>Partita baroka stilā</i> mecosoprānam un
instrumentālam ansamblim, 6. daļa, <i>Pavana</i> .
dziesma <i>Manai dzimtenei</i> korim un orķestrim.
46. R. Pauls	mūzika lugai <i>Princis un ubaga zēns</i> ,
47. I. Kalniņš	<i>Dziesma par zilo putniņu</i> ,
48. I. Kalniņš	mūzika spēlfilmā <i>Pūt, vējiņi!</i> , Fināls,
49. Z. Liepiņš	rokopera <i>Lāčplēsis</i> , fināla dziesma
<i>Krustcelēs mazs bērniņš rotaļājas</i> ,
50. Ē. Ešenvalds	<i>Dvēseles dziesma</i> korim.